

Posudek bakalářské práce

ETF – UK, Praha, katedra teologické etiky, vypracoval: ThDr Pavel Keřkovský
30.8. 2013

Bakalářská práce: Jiří Kučera, Křesťanský nonkonformismus u J.H.Yodera a M.L.Kinga
Katedra teologické etiky, 2012/2013

Autor po formální stránce splňuje všechny předepsané podmínky pro bakalářskou práci rozsahem, grafickou úpravou i slohovou úrovní. Způsob zpracování pramenů je velmi jasný a přehledný.

Autor práce si vytýčil za cíl porovnání etických konceptů dvou teologů (J. H. Yoder a M. L. King) na základě průzkumu termínu „nonkonformismus“, což u obou autorů je klíčový etický termín i životní postoj. Autor v prvních dvou kapitolách, věnovaných jednotlivým teologům a zde celkem věrně a přesvědčivě vystihuje základní rysy nonkonformismu u obou autorů. Třetí kapitola je věnována vzájemnému porovnání a zde autor setrvává u obecných formulací, které nevyužívají v plné šíři materiál, který vypreparoval z děl autorů v prvních dvou kapitolách. I tak třetí kapitola základní rozdíly a shody nabízí, takže i tato třetí kapitola splňuje vytýčený cíl, byť by mohla být přece jen ještě podrobnější a konkrétnější, např. mohlo být zmíněno v případě hodnocení konceptu nenásilí, za jakých okolností King násilí povoluje, a proč se v době míru přiklání k nenásilí, což v druhé kapitole autor neopomenul připomenout.

Správně autor vyzdvihuje rozdíly v eklesiologii – separacionistické rysy (Yoder, s. 52) a naopak prorocké rysy církve (King, s. 52-53), která se podílí na formování a snad i budování společnosti. Tento přístup má své nejen patriotické kořeny (s. 53), ale také teologické kořeny, které sahají ke smluvní teologii kalvinistické, popř. puritánské. Yoder vychází spíše s paradigmatu kříže, King více z paradigmatu celého Izraele, včetně obnovení smlouvy krví Kristovou a vzkříšením. Tato náboženská tradice založila smluvní tradici, která pak vyprodukovala od roku 1620 do roku 1787 přes devadesát jednotlivých ústav a deklarací; Jeffersonovo Vyhlášení nezávislosti a tedy i autorem zmiňovaný patriotismus je součástí a plodem této tradice - to je však hledání, které by bylo tématem již jiné, spíše diplomové práce.

Autor užívá Moltmannův termín „transformativní eschatologie“ – je otázkou, zda Moltmann evropskýma očima správně vidí Kingův sen, který není jen eschatologií, ale zároveň velmi pozemskou realitou. Jde o transformativní myšlení, které bere vážně právní závazky minulosti. To je kalvinistický přístup, který je znovuoživen baptistickým kazatelem. Opírá se o ústavní závazky, deklarativní prohlášení a zaručená práva, která chtějí dopřát důstojnost všem lidem. Nicméně autorovo hodnocení Kinga směřuje správným směrem (s. 58), opět však zůstává u obecné formulace, hovoří o aktivním působení ve společnosti bez jmenování konkrétních aktivit. U King se autor k jednotlivým konkrétnostem propracoval, to naznačuje v druhé kapitole. U Yodera však autor zůstává u obecnosti a není zřejmé, jaké sociální konkretizace se za Yoderovým nonkonformismem skrývají. Zmiňuje-li autor Yoderovo pojetí „revoluční podřízenosti“, pak by bylo dobré konkretizovat, v jakých vztazích se to a jak projevuje. Popř. co konkrétně znamená Yoderovo velmi vznešeně znějící tvrzení o společenské úloze církve: „církve...je prvotní společenskou strukturou, skrze niž evangelium proměňuje struktury jiné?“ (s. 58). Pokud se církev za komunismu pokoušela zvěstí proměňovat jiné struktury, tak to bylo konkrétní, a velmi bolestivá, leč prorocká služba, mající zaslíbení v kázání nahoře – zejm. v blahoslavenstvích (jak připomíná Komárková), nikoli až v události kříže a vzkříšení, jak to většinou obecně situuje Yoder. Řeč autora bakalářské práce o nonkonformismu by měla být tedy konkrétnější – pokud to ovšem není opět téma až pro diplomovou práci. Nicméně u obhajoby by měl předložit menší konkretizaci

„revoluční podřízenosti“ ve společnosti minulosti i té současné. Z výše uvedeného důvodu vidím práci jako obhajitelnou, byť některé problémy neřeší. Přikláním se k hodnocení B až C, ale spíše k B. Pavel Keřkovský

